MAKTABGAÇA TA'LIM TAŞKILOTLARIDA ÖYIN FAOLIYATI ORQALI BOLALARNING IJTIMOIY KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRIŞ

Abdullayeva Zilola Öktamjon qizi

University of Business and Science (UBS) 1-bosqiç magistranti

ANNOTATSIYA: Mazkur ilmiy tezisda maktabgaça ta'lim taşkilotlarida öyin faoliyati orqali bolalarning ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirişning nazariy-pedagogik asoslari, metodik imkoniyatlari va samarali taşkiliy şartlari tahlil qilingan. Syujetli-rolli, didaktik, kommunikativ va jamoaviy öyinlarning bolalarda muloqot madaniyati, hamkorlik, empatiya, ijtimoiy moslaşuv hamda özini boşqariş könikmalarini şakllantirişdagi ahamiyati yoritilgan. Şuningdek, öyin faoliyatini bosqiçma-bosqiç taşkil etiş, rivojlantiruvçi pedagogik muhit yaratış, tarbiyaçinin yönaltiruvçi faoliyati va oila bilan hamkorlik mexanizmlari asoslangan. Tadqiqotda bolalarning ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirişga qaratilgan üç bosqiçli pedagogik yondaşuv hamda ularning rivojlaniş darajasini baholaş mezonlari taklif etilgan.

Kalit sözlar: maktabgaça ta'lim, öyin faoliyati, ijtimoiy kompetensiya, syujetli-rolli öyinlar, kommunikativ könikmalar, ijtimoiy moslaşuv, emotsional rivojlaniş, empatiya, hamkorlik, pedagogik texnologiyalar, rivojlantiruvçi muhit, tarbiyaçi faoliyati.

Zamonaviy maktabgaça ta'lim tizimida bolalarning har tomonlama rivojlanişini ta'minlaş, ularning ijtimoiy muhitga moslaşuvi va şaxslararo munosabatlarga kiririş qobiliyatini şakllantiriş muhim pedagogik vazifalardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, maktabgaça yosh davrida bolaning muloqot madaniyati, hamkorlik qiliş, öz hissiyotlarini boşqariş, tengdoşlari bilan özaro munosabat örnatiş va jamoaviy faoliyatda iştirok etiş könikmalari jadal rivojlanadi. Mazkur jarayonda öyin faoliyati bolaning tabiiy ehtiyojlariga mos kelişi, mustaqil

faoliyatini rağbatlantirişi hamda ijtimoiy tajribani amaliy özlaştiriş imkonini yaratışı bilan alohida pedagogik ahamiyat kasb etadi.

Maktabgaça ta'limda öyin faqat vaqtni mazmunli ötkaziş vositasi emas, balki bolalarning ijtimoiy, emotsional va kommunikativ rivojlanişini ta'minlovçi muhim pedagogik mexanizm sifatida qaraladi. L. S. Vygotskiyning madaniy-tarixiy rivojlaniş nazariyasiga köra, öyin jarayonida bola mavjud ijtimoiy munosabatlarni modellaştiradi, muayyan qoidalarga böysunişni örganadi va öz xatti-harakatlarini ongli tartibga soliş qobiliyatini rivojlantiradi. Mazkur nazariy yondaşuv öyin faoliyatining ijtimoiy kompetensiyalarni şakllantirişdagi ahamiyatini ilmiy jihatdan tuşuntiriş imkonini beradi.

D. B. Elkonin tadqiqotlarida rolli öyinlar maktabgaça yoshdagi bolalarning yetakçi faoliyatlaridan biri sifatida talqin qilinib, öyin jarayonida kattalar faoliyati, ijtimoiy rollar va şaxslararo munosabatlarning mazmuni özlaştirilishi ta'kidlangan. Şu nuqtayi nazardan, syujetli-rolli, jamoaviy va didaktik öyinlardan maqsadli foydalaniş bolalarda özaro hurmat, mas'uliyat, işonç va hamkorlik könikmalarini rivojlantirişga xizmat qilişi mumkin.

K. Hirsh-Pasek va hammualliflar tomonidan ötkazilgan ilmiy tahlillarda pedagog rahbarligidagi öyin faoliyati bolalarning faol iştiroki, muloqoti va öquv tajribasini mazmunli taşkil etiş uchun samarali imkoniyatlar yaratışı asoslangan. Bunda tarbiyaçinin vazifasi öyin jarayonini haddan taşqari nazorat qiliş emas, balki bolalarning mustaqil fikrlaşini rağbatlantiriş va ijtimoiy munosabatlarini pedagogik jihatdan yönaltirişdan iboratdir.

Maktabgaça ta'lim taşkilotlarida bolalarning ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirişda öyin faoliyatidan maqsadli foydalaniş muhim pedagogik ahamiyatga ega. Maktabgaça yosh davrida bolaning şaxsiyati, muloqot madaniyati, emotsional barqarorligi va ijtimoiy munosabatlarga kiririş qobiliyati faol şakllanadi. Mazkur jarayonda öyin faoliyati bolalarga ijtimoiy tajribani mustaqil özlaştiriş, turli vaziyatlarda öz xatti-harakatlarini boşqariş va tengdoşlari bilan hamkorlikda

faoliyat yuritiş imkonini beradi. Şu sababli maktabgaça ta’lim jarayonida öyinlarni tasodifiy maşğulot sifatida emas, balki aniq pedagogik maqsadlar asosida taşkil etiladigan rivojlantiruvçi faoliyat sifatida qöllaş zarur.

Bolalarning ijtimoiy kompetensiyalari kommunikativ, emotsional, xulq-atvor va hamkorlikka oid tarkibiy qismlardan iborat bölib, ular özaro uzviy boğliq holda rivojlanadi. Kommunikativ kompetensiya bolaning öz fikrini erkin ifodalaşi, suhbatdoşini tinglaşi va muloqot jarayonida tegişli nutqiy vositalardan foydalanişida namoyon böladi. Emotsional kompetensiya esa öz hissiyotlarini anglaş, başqalarning keçinmalarini tuşuniş va murakkab vaziyatlarda hissiy munosabatlarini tartibga solişni öz içiga oladi. Hamkorlik kompetensiyasi bolalarning umumiy maqsad sari birgaliqda harakat qilişi, vazifalarni taqsimlaşi va jamoaviy qarorlar qabul qilişida ifodalanadi.

K. R. Ginsburg tomonidan e’lon qilingan ilmiy tadqiqotda öyin bolaning kognitiv, jismoniy, ijtimoiy va emotsional rivojlanişida muhim örin tutiši, şuningdek, kattalar va bolalar örtasidagi özaro munosabatlarni mustahkamlaş imkonini berişi ta’kidlangan.

Mazkur ilmiy yondaşuv maktabgaça ta’lim taşkilotlarida erkin va pedagogik yönaltirilgan öyinlar örtasidagi muvozanatni ta’minlaş zarurligini körsatadi. Chunki bolalarga mustaqil qaror qabul qiliş imkonini beradigan öyinlar ularning taşabbuskorligi va ijtimoiy faolligini rivojlantirişga xizmat qilişi mumkin.

Ijtimoiy kompetensiyalarni rivojlantirişda syujetli-rolli öyinlarning imkoniyatlari ayniqsa kengdir. «Do‘kon», «Şifoxona», «Oila», «Maktab» va «Mehmon kutiş» kabi öyinlar orqali bolalar kundalik hayotda uçraydigan ijtimoiy vaziyatlarni modellaştiradilar. Masalan, «Do‘kon» öyinida bola sotuvçi yoki xaridor vazifasini bajariş orqali salomlaşiş, savol beriş, javob qaytariş va navbatga rioya etişni amaliy örganadi. «Şifoxona» öyinida esa başqalarga ğamxörlik körsatiş, yordam beriş va mas’uliyatni his qiliş bilan boğliq ijtimoiy harakatlar

şakllanadi. Bunday öyinlar bolalarning real hayotiy munosabatlarni tuşunişiga yordam beradi.

M. Yogman va hammualliflarning 2018-yildagi tadqiqotida öyin bolaning ijtimoiy-emotsional rivojlanişi, stressga moslaşuvi va özini boşqariş könikmalarini qöllab-quvvatlovçi faoliyat sifatida baholangan.

Bu esa maktabgaça ta'limda öyin jarayonini bolalarning psixologik ehtiyojlariga mos taşkil etiş, ularning erkin muloqot qilişi va hissiyotlarini xavfsiz muhitda ifodalaşiga şaroit yaratış zarurligini asoslaydi.

Maktabgaça yoshdagi bolalarda hamkorlik könikmalarini rivojlantiriş uchun jamoaviy öyinlardan foydalaniş ham samarali pedagogik yondaşuvlardan biridir. Jumladan, «Birgalikda quramiz», «Döstimga yordam beraman», «Ranglarni topamiz» va «Umumiy rasm yaratamiz» kabi öyinlar bolalardan özaro kelişiş, vazifalarni bölüştiriş va umumiy natijaga erişişni talab qiladi. Bunda tarbiyaçi bolalarning bir-birini tinglaşiga, fikrlarini hurmat qilişiga va muammolarni muloqot orqali hal etişiga e'tibor qaratişi lozim.

A. Pyle va E. Danniels tomonidan ötkazilgan tadqiqotda öyinga asoslangan ta'lim jarayonida tarbiyaçinin roli hamda bolalar mustaqilligi örtasidagi muvozanat örgangan. Tadqiqotda pedagogik yönaltirilgan öyinlar bolalarning erkin faoliyati va ta'limiy maqsadlarni uyğunlaştiriş imkonini berişi körsatilgan.

Mazkur yondaşuv tarbiyaçinin öyin faoliyatini haddan taşqari boşqarmasdan, bolalarning mustaqil taşabbuslarini qöllab-quvvatlashi zarurligini anglatadi.

Ijtimoiy kompetensiyalarni rivojlantirişda emotsional tarbiya elementlarini öyin faoliyatiga integratsiyalaş ham muhimdir. «Kayfiyatni top», «Döstimning hissiyotini tuşunaman», «Qanday yordam beraman?» kabi öyinlar orqali bolalar turli hissiy holatlarni farqlaş, başqalarning keçinmalariga e'tibor beriş va ijtimoiy vaziyatlarga mos munosabat bildirişni örganadilar. Bunda tarbiyaçi bolalarga tayyor javoblarni taqdim etişdan köra, ularni mustaqil fikr yuritişga, öz

munosabatini bildirişga va muqobil yeçimlarni izlaşga yönaltirişi maqsadga muvofiqdir.

A. S. Lillard va hammualliflarning 2013-yildagi keng qamrovli ilmiy tahlilida tasavvurga asoslangan öyinlarning bolalar rivojlanişiga ta'siri örganilgan. Mualliflar öyinning ayrim rivojlaniş körsatkiçlariga ijobiy ta'siri haqidagi dalillar mavjudligini, biroq öyin ijtimoiy kompetensiyalar rivojlanişining yagona va majburiy sababi ekanligini tasdiqlaş uchun yetarli ilmiy asoslar yöqligini ta'kidlaganlar.

Şu sababli ijtimoiy kompetensiyalarni rivojlantirişda öyin faoliyatini suhbat, kuzatuv, hamkorlikdagi topshiriqlar va kundalik tarbiyaviy vaziyatlar bilan birgaliqda qöllaş maqsadga muvofiqdir.

Öyin faoliyatining pedagogik samaradorligini baholaşda bolalarning individual rivojlaniş xususiyatlarini hisobga oliş alohida ahamiyatga ega. Bunda muloqotga kiririş faolligi, tengdoşlari bilan hamkorlik qilişi, öyin qoidalariga rioya etişi, nizoli vaziyatlarda özini tutişi va başqalarga yordam berişga tayyorligi asosiy kuzatuv mezonlari sifatida tanlanişi mumkin. Mazkur körsatkiçlarni muntazam pedagogik kuzatuv orqali qayd etiş bolalarning ijtimoiy rivojlaniş dinamikasini anıqlaş imkonini beradi.

Öyin faoliyatiga asoslangan pedagogik jarayonni taşkil etişda oila va maktabgaça ta'lim taşkiloti hamkorligini rivojlantiriş ham muhimdir. Ota-onalarga bolalar bilan birgalikda syujetli-rolli öyinlar taşkil etiş, muloqotga asoslangan topshiriqlarni bajariş va kundalik vaziyatlarda ijtimoiy qoidalarni tuşuntiriş böyiça metodik tavsiyalar berilişi mumkin. K. R. Ginsburg tadqiqotida ham ota-onalarning bolalar öyinlarida iştirok etişi oilaviy munosabatlarni mustahkamlaş va bolaning rivojlanişini qöllab-quvvatlaş imkoniyatlaridan biri sifatida körsatilgan.

Şunday qilib, maktabgaça ta'lim taşkilotlarida öyin faoliyati orqali bolalarning ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantiriş syujetli-rolli, jamoaviy, didaktik va emotsional rivojlantiruvçi öyinlardan kompleks foydalanişni talab

etadi. Bunda tarbiyaçinin pedagogik mahorati, öyin muhitining mazmuni, bolalarning individual xususiyatlari va oila bilan hamkorlik muhim ahamiyat kasb etadi. Öyin faoliyatini maqsadli taşkil etiş bolalarda muloqot, hamkorlik, empatiya, ijtimoiy mas'uliyat va mustaqil qaror qabul qiliş könikmalarini rivojlantiriş uchun qulay pedagogik şaroit yaratadi.

Maktabgaça ta'lim taşkilotlarida bolalarning ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirişga qaratilgan öyin faoliyatini samarali taşkil etiş pedagogik jarayonning mazmuni, metodlari va taşkiliy şartlarini özaro uyğunlaştirişni talab etadi. Mazkur jarayonda öyin bolalarning ijtimoiy tajribasini boyitiş, tengdoşlari bilan özaro munosabatlarini mustahkamlaş hamda mustaqil harakat qiliş könikmalarini rivojlantirişga xizmat qiluvçi pedagogik vosita sifatida qaraladi. Şu jihatdan öyin faoliyatini rejalaştirişda bolalarning yosh xususiyatlari, individual qiziqişlari, kommunikativ imkoniyatlari va ijtimoiy rivojlaniş darajasini hisobga oliş muhim ahamiyatga ega. Ayniqsa, öyin jarayonida har bir bolaning faol iştirokini ta'minlaş, mustaqil fikr bildirişini rağbatlantiriş va özaro hurmatga asoslangan muloqot muhitini yaratış zarur.

Bolalarning ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirişga yönaltirilgan öyin faoliyatini üç bosqiçli pedagogik model asosida taşkil etiş maqsadga muvofiqdir. Birinçi bosqiç diagnostik-tayyorgarlik bosqiçi bölib, unda bolalarning dastlabki kommunikativ könikmalari, tengdoşlari bilan munosabatlari, öyinlarda iştirok etiş faolligi va hissiy holatlarini boşqariş xususiyatlari pedagogik kuzatuv asosida örganiladi. Mazkur bosqiçda tarbiyaçi bolalarning ijtimoiy faolligini baholaydi, muloqotda qiyinçiliklarga duç kelayotgan tarbiyalanuvçilarni anıqlaydi va ularga mos öyin topshiriqlarini tanlaydi. Bunda kuzatuv natijalaridan bolalarni bir-biriga qiyoslash uchun emas, balki individual pedagogik yordamni rejalaştiriş maqsadida foydalaniş zarur.

Ikkinçi bosqiç amaliy-rivojlantiruvçi bosqiç bölib, unda ijtimoiy kompetensiyalarni şakllantirişga qaratilgan syujetli-rolli, jamoaviy, kommunikativ

va didaktik öyinlar tizimli ravishda taşkil etiladi. Masalan, «Birgalikda uy quramiz» öyini bolalarning vazifalarni özaro taqsimlaş, umumiy maqsadni belgilash va hamkorlikda natijaga erişiş könikmalarini rivojlantirişga yönaltiriladi. «Döstimga yordam beraman» öyini orqali ğamxörlik, empatiya va ijtimoiy mas'uliyat tushunçalari amaliy faoliyatda mustahkamlanadi. «Kelişib olamiz» öyinida esa bolalar turli vaziyatlar böyiça fikr almaşiş, özaro kelişuvga erişiş va nizolarni muloqot orqali hal qilişni örganadilar. Ushbu öyinlarni taşkil etişda tarbiyaçi bolalarning mustaqilligini saqlagan holda zarur pedagogik kömak körsatişi lozim.

Uçinçi bosqiç mustahkamlovçi-baholovçi bosqiç hisoblanib, unda öyin jarayonida egallangan ijtimoiy könikmalarning kundalik faoliyatda namoyon bölişi kuzatiladi. Xususan, bolalarning tengdoşlariga yordam berişi, öyinçoqlarni bölüşişi, jamoaviy topshiriqlarni bajarişi, öz fikrini bildirişi va başqalarning nuqtayi nazarini hurmat qilişi asosiy pedagogik mezonlar sifatida qaraladi. Bunda baholaş jarayoni bolalarning individual rivojlaniş dinamikasiga asoslanib, ularning ijtimoiy xatti-harakatlaridagi ijobiy özgarişlarni aniqlashga yönaltirilişi maqsadga muvofiqdir.

Öyin faoliyatining pedagogik samaradorligini oşirişda rivojlantiruvçi predmet-fazoviy muhitni töğri taşkil etiş ham alohida ahamiyat kasb etadi. Guruh xonalarida syujetli-rolli öyinlar markazi, quriliş va konstruktorlik burchagi, ijodiy faoliyat zonasi hamda jamoaviy öyinlar uchun yetarli joy ajratilişi bolalarning özaro muloqot qiliş imkoniyatlarini kengaytiradi. Öyin jihozlarining bolalar yoshiga mosligi, xavfsizligi va foydalanish uchun qulayligi mustaqil faoliyatni rivojlantirişning muhim şertlaridan hisoblanadi. Ayniqsa, öyin materiallarining turli xil bölişi bolalarning qiziqişlarini qöllab-quvvatlaş va ularni birgalikdagi faoliyatga jalb etişga yordam beradi.

Şuningdek, tarbiyaçinin kommunikativ kompetensiyasi bolalarning ijtimoiy rivojlanişida muhim pedagogik omildir. Tarbiyaçi öyin jarayonida bolalarga tayyor

xulq-atvor namunalarini majburiy singdirişdan köra, ularning mustaqil munosabat bildirişiga, savollar berişiga va turli ijtimoiy vaziyatlarni muhokama qilişiga imkon yaratişi lozim. Nizoli vaziyatlarda bolalarni jazolaş yoki öyindan çetlaştiriş örniga, ularga muammoning sabablarini tuşuntiriş, özaro tinglaş va maqbul yeçimni topişga kömaklaşiş samaraliroq pedagogik yondaşuv hisoblanadi. Bunday munosabat bolalarda öz hissiyotlarini nazorat qiliş, boshqalarning huquqlarini hurmat qiliş va ijtimoiy mas'uliyatni anglaş könikmalarini rivojlantirişga xizmat qiladi.

Bolalarning ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirişda maktabgaça ta'lim taşkiloti va oila örtasidagi hamkorlikning izchilligini ta'minlaş ham zarur. Ota-onalarga uy şaroitida jamoaviy öyinlar, syujetli-rolli faoliyat va muloqotga asoslangan topshiriqlardan foydalaniş yuzasidan metodik tavsiyalar berilişi mumkin. Jumladan, oilaviy öyinlarda bolalarning mustaqil rol tanlaşi, fikrini erkin ifodalaşi va umumiy qoidalarga rioya etişi qöllab-quvvatlanishi lozim. Maktabgaça ta'lim taşkilotida şakllantirilayotgan ijtimoiy könikmalarning oilaviy muhitda ham mustahkamlanishi bolalarning kundalik hayotga moslaşuvini yengillaştiradi.

Nazariy tahliliga köra, öyin faoliyati orqali ijtimoiy kompetensiyalarni rivojlantiriş samaradorligini baholaşda kommunikativ, emotsional, hamkorlik va özini boşqariş mezonlaridan kompleks foydalaniş maqsadga muvofiqdir. Kommunikativ mezon bolalarning muloqotga kiririş faolligi va fikr bildiriş könikmalarini, emotsional mezon hissiyotlarni anglaş va empatiyani, hamkorlik mezoni jamoaviy faoliyatda iştirok etiş darajasini, özini boşqariş mezoni esa öyin qoidalariga rioya qiliş va xatti-harakatlarni tartibga soliş qobiliyatini ifodalaydi. Mazkur mezonlardan pedagogik kuzatuv jarayonida foydalaniş tarbiyalanuvçilarning rivojlaniş xususiyatlarini tizimli örganiş va individual metodik yondaşuvlarni takomillaştiriş imkonini beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RÖYXATI

1. Vygotsky, L. S. Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes / L. S. Vygotsky ; edited by M. Cole, V. John-Steiner, S. Scribner, E. Souberman. – Cambridge, MA : Harvard University Press, 1978. – 159 p. – ISBN 978-0-674-57629-2.

2. Эльконин, Д. Б. Психология игры / Д. Б. Эльконин. – Москва : Педагогика, 1978. – 304 с.

3. Weisberg, D. S. Guided Play: Principles and Practices / D. S. Weisberg, K. Hirsh-Pasek, R. M. Golinkoff, A. K. Kittredge, D. Klahr // Current Directions in Psychological Science. – 2016. – Vol. 25, № 3. – P. 177–182. – DOI: 10.1177/0963721416645512.

4. Ginsburg, K. R. The Importance of Play in Promoting Healthy Child Development and Maintaining Strong Parent-Child Bonds / K. R. Ginsburg // Pediatrics. – 2007. – Vol. 119, № 1. – P. 182–191. – DOI: 10.1542/peds.2006-2697.

5. Yogman, M. The Power of Play: A Pediatric Role in Enhancing Development in Young Children / M. Yogman, A. Garner, J. Hutchinson [et al.] // Pediatrics. – 2018. – Vol. 142, № 3. – Article e20182058. – DOI: 10.1542/peds.2018-2058.

6. Pyle, A. A Continuum of Play-Based Learning: The Role of the Teacher in Play-Based Pedagogy and the Fear of Hijacking Play / A. Pyle, E. Danniels // Early Education and Development. – 2017. – Vol. 28, № 3. – P. 274–289. – DOI: 10.1080/10409289.2016.1220771.

7. Lillard, A. S. The Impact of Pretend Play on Children's Development: A Review of the Evidence / A. S. Lillard, M. D. Lerner, E. J. Hopkins [et al.] // Psychological Bulletin. – 2013. – Vol. 139, № 1. – P. 1–34. – DOI: 10.1037/a0029321.

8. Bodrova, E. Tools of the Mind: The Vygotskian Approach to Early Childhood Education / E. Bodrova, D. J. Leong. – 2nd ed. – Upper Saddle River, NJ : Pearson Merrill/Prentice Hall, 2007. – 235 p. – ISBN 978-0-13-027804-3.

9. Özbekiston Respublikasining «Maktabgaça ta'lim va tarbiya töğrisida»gi Qonuni. – 2019-yil 16-dekabr, ÖRQ-595-son // Qonunçilik ma'lumotlari milliy bazasi. – URL: https://lex.uz/docs/-4646908.

10. Özbekiston Respublikasining «Ta'lim töğrisida»gi Qonuni. – 2020-yil 23-sentabr, ÖRQ-637-son // Qonunçilik ma'lumotlari milliy bazasi. – URL: https://lex.uz/docs/-5013007.

11. UNICEF. Learning through Play: Strengthening Learning through Play in Early Childhood Education Programmes / United Nations Children's Fund. – New York : UNICEF, 2018. – URL: https://www.unicef.org/sites/default/files/2018-12/UNICEF-Lego-Foundation-Learning-through-Play.pdf.

12. National Association for the Education of Young Children. Developmentally Appropriate Practice: A Position Statement of the National Association for the Education of Young Children. – Washington, DC : NAEYC, 2020. – URL: https://www.naeyc.org/resources/position-statements/dap/contents.

13. Parten, M. B. Social Participation among Pre-School Children / M. B. Parten // Journal of Abnormal and Social Psychology. – 1932. – Vol. 27, № 3. – P. 243–269. – DOI: 10.1037/h0074524.

14. Zosh, J. M. Learning through Play: A Review of the Evidence / J. M. Zosh, E. J. Hopkins, H. Jensen, C. Liu, D. Neale, K. Hirsh-Pasek, S. L. Solis, D. Whitebread. – Billund : The LEGO Foundation, 2017. – ISBN 978-87-999589-1-7.